

Sekretessbestämmelsen i 28 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen har ansetts tillämplig på uppgift hos Arbetsförmedlingen om anordnare av sysselsättning i jobb- och utvecklingsgarantins fas tre. Uppgiften har ansetts röra anordnarens affärs- eller driftförhållanden när sysselsättningen sker i affärsverksamhet hos denne.

Lagrum:

28 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

S.H., reporter på Östgöta Correspondenten, begärde att från Arbetsförmedlingen få ut bl.a. en förteckning över företag, organisationer, institutioner och andra som på uppdrag av Arbetsförmedlingen (Linköpingsenheten) sysselsätter och handleder personer inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantins fas tre, även kallad sysselsättningsfasen.

Arbetsförmedlingen avslag i beslut den 2 maj 2014 hennes begäran och anförde bl.a. följande. Uppgiften att en arbetsgivare uppstår arbetsmarknadspolitiskt stöd, exempelvis anordnarbidrag för att ta emot en person inom ramen för sysselsättningsfasen och i vilken omfattning detta sker m.m., omfattas av sekretess enligt 28 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Det står inte klart att uppgifterna kan lämnas ut utan att den enskilde lider skada.

S.H. överklagade Arbetsförmedlingens beslut och yrkade att få ta del av de uppgifter som inte hade lämnats ut, dvs. en förteckning över de företag, organisationer, institutioner eller andra som på uppdrag av Arbetsförmedlingen i Linköping sysselsätter och handleder personer som är inskrivna i den statliga arbetsmarknadsåtgärden Jobb- och utvecklingsgarantins tredje fas, den s.k. sysselsättningsfasen. Till stöd för sitt överklagande anförde hon bl.a. följande. De aktuella uppgifterna kan lämnas ut eftersom det står klart att ingen enskild kommer att lida skada. Allmänt hållna uttalanden om risk för skada är inte skäl nog för sekretess. I den av Arbetsförmedlingen åberopade paragrafen framgår att sekretess inte gäller beslut i ärende. Att uppdraga åt någon att vara sysselsättningsanordnare är ett beslut i ärende. Därmed gäller inte sekretessen. Uppgifter om vilka företag, organisationer och institutioner som får del av skattepengar kan inte vara sekretessbelagda därför att det rör sig om skattepengar från en statlig verksamhet där medborgarna har rätt till insyn. Sysselsättningsfasen är en demokratiskt inrättad arbetsmarknadsåtgärd som rör arbetsgivares sidoverksamhet bekostad av offentliga medel. Den efterfrågade informationen kan därmed inte avse uppgifter som rör enskilds affärs- eller driftförhållanden. Även bestämmelsen i 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen utgör skäl för ett omedelbart utlämnande.

Arbetsförmedlingen vidhöll sitt beslut att inte lämna ut de begärda uppgifterna.

Kammarrätten i Stockholm (2014-06-13, Linder, Landelius, referent, Edwardsson) yttrade: I förarbetena till bestämmelsen i 28 kap. 12 § OSL uttalas att det med enskild i första hand avses arbetsgivare, men inte bara företagare och andra som har direktkontakt med de berörda myndigheterna utan också sådana enskilda vilkas förhållanden kommer till dessa myndigheters kännedom genom förmedling av företag med vilka myndigheten har direktkontakt (prop. 1979/80:2 Del A s. 225 f.). – I likhet med Arbetsförmedlingen anser kammarrätten att de begärda uppgifterna är att jämställa med uppgifter i ”ärende om anställningsfrämjande åtgärd” (jfr RÅ 1996 ref. 79) och att uppgifterna rör enskildas affärs- eller driftförhållanden. Enligt kammarrättens mening står det inte klart att de handlingar som S.H. vill ta del av kan lämnas ut utan risk för skada för de aktuella företagen eller organisationerna. Uppgifterna omfattas alltså av sekretess enligt 28 kap. 12 § OSL. – S.H. har gjort gällande att sekretess inte gäller beslut i ärende. Bestämmelsen i 28 kap. 12 § OSL sekretesslagen innehåller dock inte något undantag från sekretessen i fråga om beslut i ärende. Överklagandet ska därmed avslås. – Kammarrätten avslår överklagandet.

S.H. fullföljde sin talan hos Högsta förvaltningsdomstolen och anförde bl.a. följande. Sysselsättningsfasen bekostas med skattepengar och avser stora belopp. Det är därför av stort allmänintresse att medborgarna har insyn i verksamheten. En placering av en arbetslös person rör inte en arbetsgivares ordinarie drift eller verksamhet eftersom personen står under tillsyn av Arbetsförmedlingen. Anordnarbidraget är inte heller till för att hjälpa upp en svag ekonomi hos anordnaren och uppgift om att någon får sådant stöd kan därför inte skada anordnarens konkurrenskraft. Arbetsförmedlingen har inte visat på vilket sätt anordnare skulle ta skada av att uppgifterna blir offentliga. Sekretessen gäller inte beslut i ärende. Att uppdra åt någon att vara sysselsättningsanordnare är ett beslut i ärende.

Arbetsförmedlingen kom in med ett yttrande i målet i vilket bl.a. följande anfördes. Att ett företag tar emot arbetssökande för sysselsättning i fas tre inom jobb- och utvecklingsgarantin innebär att företaget i upp till två år har ansvar för att erbjuda den arbetssökande sysselsättning, för att arbetsmiljön uppfyller de krav som ställs i vissa bestämmelser i arbetsmiljölagen och för att tillhandahålla en handledare. För handledningen och eventuella merkostnader får företaget 225 kr per dag i ekonomiskt stöd. Därmed bör en uppgift om att ett företag anordnar sysselsättning i fas tre anses utgöra en sådan uppgift om företagets verksamhet, organisation, budget m.m. som omfattas av begreppet ”affärs- eller driftförhållanden”.

Högsta förvaltningsdomstolen (2015-03-18, Melin, Sandström, Rynning, Askersjö, Baran) yttrade:

Skälen för avgörandet

Vad målet gäller

Den fråga Högsta förvaltningsdomstolen har att ta ställning till är om sekretess hindrar att Arbetsförmedlingen på begäran av en journalist lämnar ut en förteckning över anordnare inom jobb- och utvecklingsgarantins fas tre.

Rättslig reglering m.m.

Enligt 1 § förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin är syftet med detta arbetsmarknadspolitiska program att erbjuda personer som varit arbetslösa under lång tid individuellt utformade insatser för att de så snabbt som möjligt ska få arbete.

Av 18 § i förordningen framgår att ekonomiskt stöd får lämnas bl.a. till den som anordnar sysselsättning i programmets fas tre.

Enligt 28 kap. 12 § OSL gäller sekretess i ärende om arbetsförmedling och ärende enligt lagstiftningen om anställningsfrämjande åtgärder för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada. Något undantag görs inte för beslut i ärendet.

Bestämmelsen har således ett s.k. omvänt skaderekvisit, som utgår från att sekretess är huvudregel. Med skada menas ekonomisk skada och med enskild både fysiska och juridiska personer (prop. 1979/80:2 Del A s. 79 ff. och 226).

Av 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen framgår att om en allmän handling inte kan tillhandahållas utan röjande av sådan del av handlingen som inte får lämnas ut, ska den i övriga delar göras tillgänglig för sökanden i avskrift eller kopia.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Högsta förvaltningsdomstolen har tidigare funnit att uppgift om huruvida ett aktiebolag erhållit rekryteringsstöd, lönebidrag m.m. varit att betrakta som uppgift i ärende enligt lagstiftningen om anställningsfrämjande åtgärder och därmed skulle kunna omfattas av bestämmelsen i numera 28 kap. 12 § OSL (RÅ 1996 ref. 79). Detsamma bör gälla i fråga om uppgift om anordnare av sysselsättning inom jobb- och utvecklingsgarantins fas tre.

Sekretess enligt nämnda bestämmelse förutsätter vidare att uppgiften avser en enskilds affärs- eller driftförhållanden. I offentlighets- och sekretesslagen förekommer begreppet affärs- eller driftförhållanden huvudsakligen i bestämmelser som rör affärsverksamhet av skilda slag. Av förarbeten och praxis får anses framgå att begreppet har en vidsträckt betydelse och i praktiken täcker det som ligger inom ramen för en affärsverksamhet (jfr prop. 1979/80:2 Del A s. 144 ff. angående sekretess i myndighets affärsverksamhet samt bl.a. RÅ 2003 ref. 28). En

affärsverksamhet kan föreligga även om verksamheten har begränsad omfattning och det inte finns något egentligt vinstsyfte.

I RÅ 1996 ref. 79 fann Högsta förvaltningsdomstolen att de efterfrågade uppgifterna om eventuellt rekryteringsstöd, lönebidrag eller annat arbetsmarknadspolitiskt stöd var hänförliga till det berörda bolagets affärs- och driftförhållanden. Detsamma bör gälla uppgifter om en anordnare inom jobb- och utvecklingsgarantins fas tre, när långtidsarbetslösa personer sysselsätts i dennes affärsverksamhet.

I det nu aktuella målet avser begäran om utlämnande inte uppgifter om någon särskilt utpekad anordnare, utan en förteckning över anordnare inom jobb- och utvecklingsgarantins fas tre. Av förteckningen framgår att vissa av anordnarna är myndigheter och därmed inte omfattas av sekretesskyddet för enskilda enligt 28 kap. 12 § OSL. Utlämnande av uppgift om dessa anordnare kan således inte vägras med stöd av den bestämmelsen. Detsamma gäller uppgifter om anordnare där arbetslösa sysselsätts i en verksamhet som inte kan anses utgöra affärsverksamhet.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening framstår det som oklart om Arbetsförmedlingens prövning har avsett var och en av anordnarna och inte enbart förteckningen som sådan. Målet ska därför visas åter till Arbetsförmedlingen för ny prövning.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom och Arbetsförmedlingens beslut och visar målet åter till Arbetsförmedlingen för ny prövning i enlighet med vad som sägs under Skälen för avgörandet.

Mål nr 3634-14, föredragande Emma Boman